

SINTEZA

**obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei
„Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la asistența de lichiditate în situații de urgență”
(publicat spre consultare publică la 08.10.2019)**

Conținutul punctelor din proiectul regulamentului consultat public	Participantul la consultare publică	Nr. obiecției/propunerii/recomandării	Conținutul obiecției/propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
1. Obiecții și propuneri de ordin general				
	Asociația Bancilor din Moldova <i>(urmare consultării opiniei băncilor licențiate)</i>	1	În proiectul regulamentului sunt frecvent utilizate noțiuni ca „viabilitate” și „solvabilitate”, cu referire la activitatea băncii, care în opinia băncilor sunt foarte subiective și pot fi interpretate sau tratate în mod diferit. În eventuale situații de criză băncile vor avea dificultăți privind îndeplinirea acestor indicatori, de aceea ar fi oportun de a da o definiție mai complexă, mai amplă a acestor noțiuni.	Se acceptă Noțiunea dată va avea următorul cuprins: „bancă solvabilă și viabilă – banca care nu se află în una din situațiile de insolvabilitate stipulate la art.22 alin.(2) din Legea nr.202 privind activitatea băncilor, respectă cerințele de fonduri proprii (inclusiv amortizoarele de capital setate) și este capabilă de a genera venituri acceptabile și profit în următoarele 12 luni;”.
	BC „Victoriabank” SA Asociația Bancilor din Moldova	2	Întrucât pentru menținerea stabilității sistemului financiar un rol important îl are definirea clară a modului de constituire a garanțiilor și valoarea asistenței de lichiditate ce ar putea fi obținută, considerăm oportun indicarea în textul regulamentului a marjelor de	Comentariu La 23.09.2019 a intrat în vigoare Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.211 din 08.08.2019 „Cu privire la aprobarea și modificarea unor acte normative ale Băncii

	<i>(urmare consultării opiniei băncilor licențiate)</i>		<p>ajustare a valorii (haircuts) aplicate pentru toate categoriile de active eligibile (de ex. sub forma unei anexe la regulament). Transparența aspectelor esențiale în domeniul obținerii surselor de finanțare în situații de urgență, precum și stabilirea unor marje de ajustare corespunzătoare (în principiu, mai mari decât în situații normale) ar conștientiza comunitatea bancară privind necesitatea asigurării unui management prudent al lichidității.</p>	<p>Naționale a Moldovei”, prin care au fost aprobate Normele cu privire la evaluarea activelor acceptate de Banca Națională a Moldovei ca garanții la acordarea creditelor băncilor.</p> <p>După aprobarea prezentului proiect de regulament, care va stabili categoriile de active ce pot fi acceptate drept garanții pentru asistența de lichiditate în situații de urgență, normele vor fi completate cu prevederi referitoare la evaluarea valorilor mobiliare corporative și a creanțelor pecuniare, inclusiv marjele de ajustare a valorii (haircut-urile) aplicate acestora.</p> <p>Pentru claritatea normei, pct.57 (actual 53) din proiectul regulamentului a fost completat cu trimiteri la normele sus- indicate.</p>
	<p>BC „Victoriabank” SA</p> <p>Asociația Băncilor din Moldova <i>(urmare consultării opiniei băncilor licențiate)</i></p>	3	<p>Având în vedere rolul pe care îl joacă băncile în calitate de intermediari pe piața financiară, precum și efectul pe care îl poate avea asupra economiei în general dezvăluirea diverselor informații cu referire la asistența de lichiditate primită de bănci, exemplificate prin unele cazuri</p>	<p>Comentariu</p> <p>Considerentele și preocupările pentru stabilitatea financiară justifică o flexibilitate atât în ceea ce privește conținutul, cât și momentul dezvăluirii informației referitoare la furnizarea asistenței de lichiditate în situații de</p>

			<p>nefericite în perioada anilor 2007-2008 (de ex. Northern Rock), propunem definirea principiilor conform cărora Banca Națională a Moldovei va comunica publicului informațiile privind asistența de lichiditate acordată băncilor, în cazul în care se vor face publice astfel de informații.</p>	<p>urgență.¹ O bancă centrală este îndreptățită să nu dezvăluie o perioadă informațiile despre o astfel de asistență, pentru a proteja stabilitatea financiară sistemică, oferind în același timp transparență deplină ex-post, atunci când publicarea acestei informații nu va mai submina stabilitatea financiară.</p> <p>Transparența în timp real a acordării asistenței poate crea incertitudine cu privire la situația financiară a băncii, subminând încrederea pieței și a deponenților, ceea ce ar putea să agraveze orice stres de lichiditate, de aceea, băncile centrale nu dezvăluie identitatea instituțiilor individuale beneficiare de asistență de lichiditate în situații de urgență. Pe de altă parte, atunci când o astfel de asistență se acordă pieței în întregime, ca răspuns la o criză sistemică de lichiditate, se consideră că transparența în timp real poate reasigura piețele și publicul prin semnalarea faptului că banca centrală acordă suportul necesar și că băncile rămân solvabile.</p>
--	--	--	---	---

¹ EURO AREA POLICIES, Financial Sector Assessment Program, IMF Country Report No.18/229, July 2018

				<p>Multe bănci centrale fac publice informațiile privind furnizarea asistenței de lichiditate în situații de urgență după o anumită perioadă (de ex. în rapoartele anuale de activitate) sau atunci când problemele privind stabilitatea financiară s-au diminuat.</p> <p>O asemenea tactică va fi adoptată și de Banca Națională a Moldovei.</p>
	<p>Asociația Băncilor din Moldova <i>(urmare consultării opiniei băncilor licențiate)</i></p>	4	<p>Presupunem că acest proiect de regulament vine să substituie Regulamentului BNM cu privire la creditul de urgență, aprobat prin HCA nr. 130 din 28.05.2012. Dacă e așa, urmează ca în proiectul regulamentului să fie prevăzută abrogarea acestuia, odată cu intrarea în vigoare a noului regulament.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr.130 din 28.05.2012, prin care a fost aprobat Regulamentul cu privire la creditul de urgență, este o hotărâre internă a BNM, care nu a fost publicată în Monitorul Oficial al R. Moldova și nu a fost înregistrată la Ministerul Justiției. Din acest motiv, regulamentul prenotat nu poate fi abrogat prin aceeași hotărâre a Comitetului executiv al BNM, prin care se aprobă Regulamentul cu privire la asistența de lichiditate în situații de urgență, deoarece aceasta urmează să fie înregistrată la</p>

				Ministerul Justiției și publicată în Monitorul Oficial. Regulamentul cu privire la creditul de urgență va fi abrogat printr-o hotărâre internă separată a Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei, nu mai târziu de data intrării în vigoare a noului regulament.
	Ministerul Finanțelor	5	În temeiul prevederilor art.34 alin.(5) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului cu privire la asistența de lichiditate în situații de urgență și enunță că proiectul înaintat nu are impact asupra bugetului public național.	
2. Obiecții și propuneri la proiectul hotărârii				
Clauza de adoptare	Ministerul Justiției	6	În clauza de adoptare se va concretiza temeiul juridic al proiectului, ce stabilește competența Băncii Naționale de a reglementa aspectele prevăzute în proiect (se va completa cu referința la art. 18 ¹ <u>alin. (1)</u> și art. 18 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei).	Se acceptă Clauza de adoptare se completează cu referința la art.18 alin.(1) și alin.(1) din art.18 ¹ din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei. Remarcăm că din art.18 alin.(1) nu doar lit.f) e aplicabilă, deoarece și activele indicate la lit.a)-e) sunt eligibile pentru

				garantarea asistenței de lichiditate în situații de urgență.
3. Obiecții și propuneri la punctele din proiectul regulamentului				
Pct.1: „1. Prezentul regulament stabilește: 1) principiile, condițiile și modul de acordare de către Banca Națională a Moldovei băncilor persoane juridice din Republica Moldova și sucursalelor băncilor din alte state, licențiate de Banca Națională a Moldovei (în continuare - bănci), a asistenței de lichiditate în situații de urgență;”.	BC „Energbank” SA	7	La pct.1, sbp.1) de expus după cum urmează: „1) principiile, condițiile și modul de acordare de către Banca Națională a Moldovei băncilor cu sediul în Republica Moldova, sucursalelor în Republica Moldova ale băncilor din alte state, care sunt licențiate de către Banca Națională a Moldovei conform Legii nr.202/2017 privind activitatea băncilor (denumite în continuare bănci), a asistenței de lichiditate în situații de urgență;”. Argumente: Modificările propuse sunt întemeiate pe prevederile art.2 și 3 din Legea nr.202 din 06.10.2017 privind activitatea băncilor, pct.1 din Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate, aprobat prin HCE al BNM nr.111/2018.	Comentariu La pct.1 sbp.1), textul „persoane juridice din Republica Moldova și sucursalelor băncilor din alte state” a fost exclus, având în vedere art.18 ¹ alin.(1) din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei: „(1) ... Banca Națională poate acorda băncilor asistență de lichiditate în situații de urgență...”.
	Ministerul Economiei și Infrastructurii	8	Întru respectarea principiilor transparenței și predictibilității actului normativ, consacrate de lit.d) și lit.e) art.3 din Legea nr.100 /2017 cu privire la actele normative, considerăm oportună revizuirea sintagmelor de la pct.1 alin.4) „pot fi”; pct.13, 17, 23	Se acceptă parțial La pct.1 sbp.4), cuvântul „pot” se substituie cu cuvintele „urmează a”.

			<p>„după caz”; pct.14 subpct.6) „alte active”; pct.19 „este guvernat de legea Republicii Moldova”; pct.24 „orice altă informație”; pct.27 „alte condiții”. Utilizarea acestor sintagme poate genera divergențe în interpretare, precum și o aplicare ulterioară defectuoasă.</p>	<p>Comentariu</p> <p>La pct.13, reiterăm că Banca Națională poate restricționa activitatea și/sau operațiunile băncii, poate aplica alte restricții în funcție de gravitatea problemelor de lichiditate cu care se confruntă banca. În măsura în care anumite activități sau operațiuni ar putea agrava poziția de lichiditate a băncii, astfel de interdicții vor fi necesare pentru a nu permite deteriorarea situației financiare a băncii.</p> <p>La pct.17, expresia „după caz” a fost exclusă.</p> <p>Totodată, cu referire la activele care se califică ca și eligibile pentru asistența de lichiditate în situații de urgență menționăm următoarele:</p> <p>Băncile centrale acordă asistență de lichiditate în situații de urgență contra garanții eligibile pentru a diminua riscurile financiare la care se expun atunci când furnizează lichiditate contrapărților. În timpul recente crize financiare globale, băncile centrale au extins gama de active eligibile pe care erau dispuse să le</p>
--	--	--	--	---

				<p>accepte în scopul furnizării asistenței de lichiditate. Multe din ele continuă să accepte o gamă mai largă de active pentru toate sau unele facilități ale lor, conștientizând că rolul unei bănci centrale este de a furniza lichiditate intermediarilor financiari solvabili, care se confruntă cu probleme temporare de lichiditate și că riscurile financiare asociate acceptării în gaj a unor active de o calitate mai joasă pot fi diminuate prin stabilirea limitelor de expunere și a haircut-urilor adecvate.²</p> <p>În acest context, Banca Națională, de asemenea, trebuie să dispună de o flexibilitate la identificarea activelor ce pot fi eligibile pentru asistența de lichiditate în situații de urgență. De ex., dacă o bancă va oferi drept garanții titluri de stat denumite în valută, iar constituirea unei garanții valabile asupra acestora într-un depozitar central străin va fi posibilă, astfel de instrumente ar putea fi acceptate în gaj de către Banca Națională.</p>
--	--	--	--	---

² Comitetul privind Sistemul Financiar Global „Designing frameworks for central bank liquidity assistance: addressing new challenges”, aprilie 2017

				<p>La pct.23 sbp. 7) (actual sbp.6)) expresia „după caz” a fost exclusă, iar norma a fost completată cu cuvintele „în cazul în care acționarii au decis astfel” .</p> <p>La pct.14 subpct.6) expresia „alte active” este în concordanță cu norma art.18 alin.(1) lit.f) din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei. A se vedea mai sus și comentariul referitor la extinderea gamei de active eligibile pentru asistența de lichiditate.</p> <p>La pct.19 sbp.9), pentru expresia „este guvernat de legea Republicii Moldova” a se vedea art.17 și art.18 din Legea nr.184/2016 cu privire la contractele de garanție financiară.</p> <p>La pct. 24, reiterăm că Banca Națională trebuie să fie în drept de a solicita orice altă informație pentru evaluarea situației băncii, deoarece asistența de lichiditate în situații de urgență este o formă excepțională de finanțare a băncilor solvabile și viabile, care se acordă în scop de menținere a</p>
--	--	--	--	--

				<p>stabilității sistemului financiar, iar luarea unei decizii corecte și evaluarea impactului problemelor de lichiditate ale băncii asupra sistemului financiar reclamă o informație completă și detaliată despre banca în cauză sau despre activele propuse drept garanții.</p> <p>La pct.27 (actual 26), alte condiții stabilite prin hotărârea Comitetului executiv pot fi utilizarea conform destinației a asistenței obținute, după caz, limitări și interdicții impuse băncii pe perioada asistenței acordate și alte aspecte, stipulate în regulament.</p>
<p>Pct.2: „2. În temeiul art.18¹ alin.(1) din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, pentru a menține stabilitatea sistemului financiar, Banca Națională poate acorda, la deplina sa discreție și în condițiile stabilite de către aceasta, băncilor solvabile și viabile care se confruntă cu probleme temporare de lichiditate asistență de lichiditate</p>	<p>BC „Energbank” SA</p>	<p>9</p>	<p>La pct.2 din proiectul regulamentului, textul „art.18¹” de substituit cu textul „art.18 alin.(2¹)”.</p>	<p>Nu se acceptă La art.18 din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, alin.(2¹) a fost abrogat prin Legea nr.114 din 15.08.2019 pentru modificarea unor acte legislative. A se vedea Art.I pct.4 și pct.5 din legea dată pentru art.18¹.</p>

în situații de urgență, garantată cu activele indicate la pct.14.”.				
<p>Pct.5: „5. În sensul prezentului regulament, termenii și expresiile utilizate au următoarele semnificații: bancă solvabilă și viabilă – banca care respectă cerințele de fonduri proprii (inclusiv amortizoarele de capital setate) și este capabilă de a genera venituri acceptabile și profit în următoarele 12 luni (conform Metodologiei de supraveghere și evaluare a băncilor, aprobate prin Hotărârea Comitetului executiv nr.63 din 28.02.2019);”</p>	<p>BC „Comerțbank” SA</p> <p>Asociația Băncilor din Moldova <i>(urmare consultării opiniei băncilor licențiate)</i></p>	10	<p>În conformitate cu prevederile regulamentului, BNM propune asistență de lichiditate în situații de urgență ca formă excepțională de finanțare a băncilor solvabile și viabile. Totodată, BNM în acest regulament, pentru noțiunea de „bancă solvabilă și viabilă” face trimitere la Metodologia de supraveghere și evaluare a băncilor (HCE nr.63 din 28.02.2019). Conform pct. 461 din Metodologie, BNM stabilește viabilitatea băncii în cadrul evaluării generale SREP. De menționat, că evaluarea generală SREP se reflectă într-o sinteză anuală, în urma constatărilor de supraveghere emise în cursul ultimelor 12 luni. Prin urmare, este un proces de analiză complex care necesită timp în aplicarea acestei metodologii de determinare a viabilității băncii la momentul solicitării asistenței de lichiditate. Pornind de la aceasta, solicităm stabilirea unui termen concret (spre ex. 3-5 zile lucrătoare) pentru procesul de examinare de către BNM a cererii băncii și de evaluare a solvabilității și viabilității ei. Acest termen urmează a fi stipulat la pct.25 din regulament.</p>	<p>Comentariu Nivelul de solvabilitate și viabilitate a băncii va fi determinat de Banca Națională a Moldovei în funcție de scorul SREP atribuit băncii la ultima situație la care a fost efectuată evaluarea, precum și având în vedere atât evoluția indicatorilor de adecvare a fondurilor proprii, cât și evoluția rezultatelor financiare.</p>
	Ministerul Justiției	11	La pct. 5:	Se acceptă

			<p>Propunem excluderea noțiunilor „asistență de lichiditate în situații de urgență” și „Depozitar central”, deoarece noțiunile date, fiind consacrate în cadrul normativ (art. 2 din Legea nr. 548/1995 și, respectiv, art. 2 din Legea nr. 234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare), în conformitate cu art. 54 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, sunt obligatorii pentru actele normative conexe, deci, este inutil de a fi definite repetat.</p> <p>Noțiunea „bancă solvabilă și viabilă” se va revedea, or face referință la o hotărâre a Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nepublicată. Se va ține cont că nepublicarea unui act normativ atrage inexistența lui.</p>	<p>Noțiunile date au fost excluse.</p> <p>Trimiterea la Hotărârea Comitetului executiv nr.63 din 28.02.2019 a fost exclusă.</p>
<p>Pct.7: „7. Asistența de lichiditate se acordă în moneda națională la o rată a dobânzii determinată în baza ratei la facilitatea de creditare overnight plus 2 puncte procentuale.”</p>	<p>BC „Victoriabank” SA</p> <p>Asociația Băncilor din Moldova <i>(urmare consultării opiniei băncilor licențiate)</i></p>	12	<p>Cu referire la pct. 7, solicităm diminuarea cu 1 p.p. a ratei dobânzii propuse pentru asistența de lichiditate (respectiv, stabilirea unei rate egale cu rata la facilitatea de creditare overnight +1 p.p.), având în vedere faptul că aceasta este o măsură extraordinară de finanțare pentru băncile care se confruntă cu probleme de lichiditate și care fie au epuizat operațiunile de</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Pct. 7 din proiect prevede că asistența de lichiditate în situații de urgență se acordă în moneda națională la o rată a dobânzii determinată în baza ratei la facilitatea de creditare overnight, valabilă la data adoptării deciziei de acordare, plus 1 punct procentual.</p>

			<p>politică monetară oferite și nu mai dispun de active eligibile pentru obținerea de lichidități în cadrul acestor operațiuni, fie problemele de lichiditate persistă o perioadă mai mare de timp. Stabilirea unei rate de dobândă mai mari pentru obținerea unei asemenea surse de finanțare comparativ cu ratele aplicabile la instrumentele de politică monetară reprezintă un element esențial, totuși, considerăm necesară evitarea stabilirii unui cost al resurselor care ar împovăra banca aflată într-o asemenea situație.</p>	
	Ministerul Economiei și Infrastructurii	13	<p>La pct.7: Întrucât realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură din partea băncilor, considerăm oportună fundamentarea economico-financiară privind rata dobânzii determinată în baza ratei la facilitatea de creditare overnight plus 2 punctele procentuale (art.30 litera e) din Legea nr.100/2017)</p>	<p>Comentariu Fundamentarea economico-financiară a proiectului a fost inclusă în nota informativă care însoțește proiectul supus consultării publice. Băncile care vor obține asistență de lichiditate în situații de urgență vor suporta cheltuieli cu dobânda, deoarece această formă de finanțare reprezintă un credit, o formă de împrumut cu titlu oneros. Rata dobânzii pentru un astfel de suport oferit de banca centrală este, de regulă, una penalizatoare, pentru a descuraja băncile să apeleze la asistența de lichiditate în situații de urgență și</p>

				<p>pentru a reduce hazardul moral asociat. De ex., în zona euro, Acordul cu privire la asistența de lichiditate în situații de urgență, publicat de Banca Centrală Europeană în mai 2017, stipulează că băncile centrale naționale ar trebui să aplice minimum o rată egală cu rata la facilitatea de creditare marginală a Eurosistemului plus 100 puncte de bază (basis points).³</p>
<p>Pct.8: „8. Termenul pentru care se acordă asistența de lichiditate este de până la 3 luni, cu posibilitatea extinderii acestuia, în mod excepțional, pentru o perioadă nu mai mare de un an de la data acordării, în condițiile stabilite de Comitetul executiv al Băncii Naționale.”</p>	<p>Centrul Național Anticorupție</p>	<p>14</p>	<p>Propunem stipularea condițiilor ce urmează a fi întrunite în vederea prelungirii termenului de acordare a asistenței de lichiditate, în vederea evitării excluderii acestui drept de către Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei.</p>	<p>Comentariu Competența Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei de a stabili condițiile în care va fi posibilă extinderea termenului asistenței de lichiditate în situații de urgență este atribuită acestuia prin Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, art.18¹ alin.(2). Durata asistenței de lichiditate în situații de urgență trebuie să reflecte cauza principală a problemelor și aceasta nu trebuie să fie furnizată pentru o perioadă mai mare decât e necesar, respectiv suportul trebuie să fie temporar. Cu toate acestea, nu</p>

³ <https://www.ecb.europa.eu/mopo/ela/html/index.en.html>

				<p>este întotdeauna ușor de a determina ce se înțelege prin „temporar”. Recenta criză financiară globală a arătat clar că problemele de lichiditate, chiar și în băncile, de altfel, viabile, pot persista mai multe luni sau chiar ani, în care fragmentarea pieței financiare s-a aprofundat, iar problemele de calitate a activelor au rămas nesoluționate. Faptul acesta poate determina banca centrală să adopte o abordare mai flexibilă în stabilirea termenului pentru care se acordă asistența.</p> <p>Deoarece necesitatea acordării asistenței de lichiditate în situații de urgență apare de regulă în situații de criză, când activitatea pieței este perturbată, stipularea unor condiții exhaustive care urmează a fi întrunite de bancă pentru extinderea termenului asistenței nu este posibilă. În plus, termenul asistenței poate fi determinat și de măsurile incluse în planul de finanțare al băncii, din care trebuie să rezulte clar în ce termen banca va fi capabilă să ramburseze asistența. În acest context, este mai importantă stabilirea unui termen limitat</p>
--	--	--	--	--

				<p>pentru astfel de suport, întrucât descurajează piața de a percepe acordul de asistență ca o facilitate deschisă, disponibilă oricând în timp, stabilește un orizont clar de timp pentru examinarea situației și încurajează autoritatea de supraveghere de a decide cu privire la entitatea în dificultate. În acest sens, art.18¹ alin.(2) din Legea nr.548/1995 stipulează un termen maxim de 1 an pentru care poate fi acordată asistența de lichiditate în situații de urgență.</p>
<p>Pct.9: „9. Asistența de lichiditate se acordă cu condiția ca banca să fi epuizat toate alte surse de obținere a lichidității, inclusiv de pe piața interbancară și instrumentele standard de gestionare a lichidității sistemului bancar și să fi adoptat un plan de finanțare credibil, în opinia Băncii Naționale, pentru soluționarea problemelor temporare de lichiditate.”.</p>	<p>BC „Energbank” SA</p>	<p>15</p>	<p>Pct.9 de expus după cum urmează: „9. Asistența de lichiditate se acordă cu condiția ca banca să fi epuizat toate sursele de obținere a lichidității proprii și să aibă adoptat un plan de finanțare credibil, în opinia Băncii Naționale, pentru soluționarea problemelor temporare de lichiditate.”.</p>	<p>Nu se acceptă Potrivit pct.22 sbp.4), cererea băncii de solicitare a asistenței de lichiditate va conține și informația privind „măsurile întreprinse deja de bancă pentru soluționarea problemelor temporare de lichiditate”, respectiv banca solicitantă va trebui să demonstreze că a epuizat toate sursele de obținere a lichidității și să cunoască că acestea le includ și pe cele de pe piața interbancară și instrumentele standard ale Băncii Naționale de gestionare a lichidității sistemului bancar.</p>

				Costul finanțării alternative din piață nu ar trebui considerat un factor important pentru a decide dacă asistența de lichiditate este sau nu o sursă de finanțare mai atractivă. La această formă de asistență ar trebui să se apeleze întotdeauna în ultimă instanță și, în general, indiferent de prețul finanțării alternative. Norma dată este în corespundere cu recomandările FMI din raportul de asistență tehnică pe acest subiect.
Pct.11: „11. Pe durata asistenței de lichiditate banca este obligată să raporteze săptămânal la Banca Națională prognoza fluxurilor de numerar în formatul stabilit de Banca Națională și zilnic informația privind fluxurile de numerar actuale.”	BC „Energbank” SA	16	La pct.11, după cuvintele „stabilit de Banca Națională” de introdus cuvintele „în baza planului de finanțare”.	Se acceptă de principiu. A se vedea pct.11 reformulat.
	Ministerul Finanțelor	17	Propunem comasarea pct.11 și 36 din regulament, întrucât acestea vizează același subiect – prezentarea rapoartelor de către băncile solicitante de asistență de lichiditate. Totodată, se vor revizui termenele de raportare, pentru evitarea neconcordanțelor.	Se acceptă Pct.36 a fost comasat cu pct.11.
Pct.13: „13. La acordarea asistenței de lichiditate Banca Națională, după caz, poate restricționa sau limita activitatea și/sau operațiunile băncii, inclusiv acordarea de credite și efectuarea de plasamente	BC „ProCredit Bank” SA	18	În Capitolul II, punctul 13 prevede „să dispună băncii limitarea remunerării angajaților”. Solicităm să fie descris mai detaliat în ce mod va fi limitată remunerarea angajaților.	Comentariu Potrivit pct.13 (modificat), Banca Națională, după caz, poate să dispună băncii limitarea remunerării angajaților. Respectiv, retribuițiile în formă de salariu de bază nu vor putea fi limitate. În funcție de gravitatea

<p>interbancare, să dispună băncii limitarea deținerilor calificate în capitalul altor entități, să limiteze sau să interzică plata de dividende sau de dobândă sub orice formă deținerilor de fonduri proprii și răscumpărările anticipate, cu excepția cazurilor când este obligată prin contract, să dispună băncii limitarea remunerării angajaților, cu excepția retribuiților prevăzute de legislația muncii, să impună cerințe de raportare suplimentare sau cu o frecvență mai mare, inclusiv de raportare a pozițiilor de capital sau de lichiditate, să dispună băncii alte măsuri necesare pentru utilizarea asistenței de lichiditate după destinație și diminuarea riscului de nerambursare a acesteia.”</p>				<p>problemelor de lichiditate cu care se confruntă banca care solicită asistență de lichiditate în situații de urgență, vor putea fi limitate/suspendate temporar retribuițiile în formă de premii, sporuri, alte plăți de stimulare și compensare. În cazul impunerii unor restricții/limitări, acestea vor fi indicate expres în hotărârea Comitetului executiv.</p>
<p>Cap. II. Condiții generale de acordare a asistenței de lichiditate</p>	<p>Banca Comercială Română Chișinău SA Asociația Bancilor din Moldova <i>(urmare consultării opiniei băncilor licențiate)</i></p>	<p>19</p>	<p>Propunem completarea Capitolului II cu un punct suplimentar, cu următorul cuprins: „14. Până la decizia Comitetului executiv al BNM de acordare a asistenței de lichiditate, BNM se va asigura dacă nu poate contribui la înlăturarea temporară a problemelor de</p>	<p>Nu se acceptă. Potrivit proiectului regulamentului, asistența de lichiditate se acordă băncilor solvabile și viabile, care se confruntă cu probleme temporare de lichiditate. Întrucât problemele de lichiditate ale băncii ar trebui</p>

			lichiditate ale băncii prin scutirea provizorie a băncii de îndeplinirea anumitor indicatori de risc, ca poziția valutară, rezervele minime obligatorii etc. BNM poate lua această decizie doar în cazul îndeplinirii de către bancă a condițiilor de solvabilitate și viabilitate și prezentării informației necesare pentru obținerea asistenței de lichiditate.”.	să fie temporare, aceasta nu poate fi scutită de obligația de a respecta normele și indicatorii de prudență bancară conform limitelor impuse de reglementările prudențiale.
<p>Pct.14: „14. Banca Națională poate accepta drept garanții la acordarea asistenței de lichiditate următoarele categorii de active eligibile: 3) depozite și alte conturi la Banca Națională, inclusiv rezervele obligatorii în valută străină sau depozite și alte conturi la o bancă acceptată de Banca Națională, reprezentând orice fel de active pe care Banca Națională le poate cumpăra, vinde și negocia; 4) creanțe pecuniare;”</p>	<p>Asociația Băncilor din Moldova <i>(urmare consultării opiniei băncilor licențiate)</i></p>	20	<p>Pct. 14 sbp.3) prevede că, rezervele obligatorii în valută străină sunt calificate ca active eligibile pentru acceptarea drept garanție la acordarea asistenței de lichiditate. De asemenea, conform proiectului Regulamentului cu privire la regimul rezervelor obligatorii, Anexa nr.4, punctele 4.4, 4.4.1, 4.4.2, băncile comerciale vor plăti un comision pentru excedentul mediu al rezervelor obligatorii.</p> <p>Solicităm să fie explicată situația pentru cazurile în care rezervele obligatorii în valută străină sunt parte a contractului de garanție, dar totodată urmează a fi diminuate după recalculul lunar conform Regulamentului cu privire la regimul rezervelor obligatorii. Propunem ca surplusul păstrat ca parte a contractului de</p>	<p>Comentariu Potrivit Normelor cu privire la evaluarea activelor acceptate de Banca Națională a Moldovei ca garanții la acordarea creditelor băncilor, aprobate prin Hotărârea Comitetului executiv nr.211/2019, și care urmează a fi aplicate, după modificare, și la evaluarea garanțiilor pentru asistența de lichiditate în situații de urgență, în cazul garanțiilor în formă de rezerve obligatorii în valută, cel mult 80 % din suma rezervelor vor putea fi acceptate drept garanții. Respectiv, apariția excedentului de rezerve obligatorii pe motiv de constituire a garanțiilor este puțin probabilă. De menționat că, în contextul aprobării Regulamentului cu</p>

			garanție să nu intre sub incidența regulamentului menționat mai sus.	privire la regimul rezervelor obligatorii (Monitorul Oficial al R. Moldova nr.360-366 din 6.12.2019, art.2048), pct.14 sbp.3) modificat din proiect prevede că doar rezervele obligatorii în valută străină în volum neschimbat vor putea fi acceptate în calitate de garanții.
	BC „Energbank”SA	21	La pct.14 sbp.4) de completat cu textul „ , cu excepția celor acordate persoanelor afiliate”.	Se acceptă Reformulat „cu excepția creanțelor asupra persoanelor afiliate băncii”.
Pct.17 și 18: „17. Instrumentele financiare, stipulate la pct.14 subpct.1), 2) și 5), calificate de Banca Națională drept active eligibile pentru acordarea asistenței de lichiditate trebuie să întrunească, după caz, următoarele condiții cumulative: 1) să fie în proprietatea băncii solicitante; 2) să nu fie gajate sau indisponibilizate în cadrul unor proceduri de executare silită; 3) să fie liber tranzacționabile; 4) să fie denominate în lei moldovenești. 18. Prevederile pct.17 subpct.2) se aplică și activelor	BC „Comerțbank” SA Asociația Băncilor din Moldova <i>(urmare consultării opiniei băncilor licențiate)</i>	22	La pct.17 din regulament este necesar de stipulat cerințele față de scadența reziduală a instrumentelor financiare propuse ca garanții - să fie mai mare cu 15-30 de zile decât termenul utilizării lor ca garanții, în scopul reducerii frecvenței apelurilor în marjă.	Comentariu Potrivit pct.55, Banca Națională solicită băncii constituirea de garanții suplimentare (apel în marjă) în cazul în care, ca rezultat al reevaluării periodice a activelor, se constată că valoarea acestora (cu aplicarea marjelor de protecție) scade sub nivelul soldului curent al asistenței de lichiditate acordate plus dobânda acumulată. În cazul în care scadența instrumentelor financiare se va afla în interiorul termenului asistenței de lichiditate în situații de urgență, banca va avea obligația să furnizeze alte garanții

indicate la pct.14 subpct.3) și 4).”				sau va putea rambursa asistența acordată înainte de scadență în volum proporțional cu valoarea garanțiilor ajunse la scadență.
	Banca Comercială Română Chișinău SA Asociația Băncilor din Moldova <i>(urmare consultării opiniei băncilor licențiate)</i>	23	La pct. 17, sbp. 4) propunem să fie expus în următoarea redacție: „sa fie denumite în lei moldovenesti, cu excepția VMS.”.	Nu se acceptă Actualmente, nu există în circulație valori mobiliare de stat denumite în valută, emise de Guvernul RM. La o eventuală emisie și punere în circulație a acestora, regulamentul va fi modificat.
	Ministerul Justiției	24	La pct. 17, întru corectitudinea redactării, abrevierea „subpct.” se va substitui cu abrevierea „sbp.” (obiecție valabilă și pentru restul abrevierilor similare din proiect).	Se acceptă
	Ministerul Finanțelor	25	Cu referire la pct.17-18 ale regulamentului, propunem stabilirea anumitor criterii de eligibilitate și pentru activele prevăzute la pct.14 sbp.6) sau încadrarea acestor active în criteriile de eligibilitate deja prevăzute, astfel încât să se asigure transparența în procesul de selectare a altor active financiare stabilite de Banca Națională a Moldovei în calitate de garant a asistenței de lichiditate.	Se acceptă Pct.18 va avea următorul cuprins: „18. Alte active financiare, stabilite prin hotărârea Comitetului executiv, trebuie să corespundă criteriilor de eligibilitate stipulate de prezentul regulament.”.
Pct.19: „19. Creanțele pecuniare și contractele de credit care atestă	BC „Energbank” SA	26	Pct.19: a) la sbp.5), textul „rambursarea sumei (ultimei tranșe a sumei) principale a creditului” de substituit cu	Se acceptă modificarea sbp.5). Nu se acceptă modificarea propusă pentru sbp.6).

<p>această creanță trebuie să corespundă următoarelor criterii:</p> <p>1) creanța pecuniară este o datorie a unui debitor față de bancă. Tipurile de creanțe pecuniare a căror sumă principală sau dobândă se rambursează conform unui calendar prestabilit, precum și liniile de credit utilizate sunt, de asemenea, tipuri eligibile de creanțe pecuniare;</p> <p>2) creditările pe descoperit de cont, scrisorile de credit și liniile de credit neutilizate (de ex. liniile neutilizate de creanțe pecuniare de tip revolving) care autorizează utilizarea creditelor, dar care nu sunt creanțe pecuniare ca atare, nu sunt tipuri eligibile de creanțe pecuniare. Contractele de leasing, factoring, creditele cu statut de datorii subordonate nu sunt creanțe pecuniare eligibile;</p> <p>3) creanța este clasificată, de către bancă, în categoria „activ standard” conform Regulamentului cu privire la clasificarea activelor și angajamentelor condiționale,</p>			<p>textul „rambursarea ultimei tranșe a sumei principale a creditului”;</p> <p>b) la sbp.6), din a doua și a treia propoziție de format un punct nou (următorul după număr) cu următorul cuprins:</p> <p>„7) în cazul existenței garanțiilor creanțelor asupra debitorilor indicați la sbp.6), pot fi acceptați în calitate de garanți Guvernul Republicii Moldova, guvernul unei țări-membre a Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, bănci de dezvoltare multilaterală sau organizații internaționale. În scopul prezentului regulament, băncile de dezvoltare multilaterală și organizațiile internaționale sunt cele indicate în Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv nr.111/2018;</p> <p>c) sbp.11) de expus după cum urmează:</p> <p>„11) contractul de credit nu conține o obligație contractuală care limitează utilizarea secretului bancar, precum și de confidențialitate.”.</p>	<p>Potrivit art.95 din Orientarea (UE) din 19.12.2014 a Băncii Centrale Europene privind punerea în aplicarea a cadrului de politică monetară a Eurosistemului, care a servit drept punct de reper la stabilirea criteriilor de eligibilitate pentru creanțele pecuniare ce ar putea fi acceptate în calitate de garanții la acordarea asistenței de lichiditate în situații de urgență, tipul de debitor sau garant reprezintă unul din criteriile de eligibilitate ale creanțelor pecuniare.</p> <p>Pentru o mai bună conformitate și claritate a normei, sbp.6) a fost reformulat după cum urmează:</p> <p>„6) debitori ai creanțelor pecuniare sunt societăți nefinanciare, entități din sectorul public, persoane fizice. Garanții ai creanțelor, în cazul existenței acestora, sunt bănci de dezvoltare multilaterală sau organizații internaționale. În scopul prezentului regulament, băncile de dezvoltare multilaterală și organizațiile internaționale sunt cele indicate în Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de</p>
---	--	--	---	--

<p>aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr.231/ 2011;</p> <p>4) creanța este exprimată în lei moldovenești sau în valută străină;</p> <p>5) contractul de credit prevede rambursarea sumei (ultimei tranșe a sumei) principale a creditului în termen nu mai devreme de 30 de zile după depunerea creanței pecuniare drept garanție la Banca Națională;</p> <p>6) debitorii creanțelor pecuniare sunt societăți comerciale nefinanciare și entități din sectorul public. Garanți ai creanțelor, în cazul existenței acestora, sunt Guvernul Republicii Moldova, guvernul unei țări-membre a Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, bănci de dezvoltare multilaterală sau organizații internaționale. În scopul prezentului regulament,</p>				<p>credit pentru bănci potrivit abordării standardizate, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.111/2018;”.</p> <p>Comentariu</p> <p>La pct.19, sbp.11) a fost exclus, având în vedere că acest aspect este soluționat prin lege.</p> <p>A se vedea art.97 din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor:</p> <p>„Articolul 97. Condițiile furnizării informației ce constituie secret bancar</p> <p>(1) Obligația de păstrare a secretului bancar nu poate fi opusă unei autorități competente în exercitarea atribuțiilor sale de supraveghere pe bază individuală și/sau consolidată.</p> <p>(5) Nu constituie încălcare a obligației de păstrare a secretului bancar:</p> <p>a) furnizarea către Banca Națională a Moldovei a informației necesare exercitării atribuțiilor ei;”.</p>
--	--	--	--	--

<p>băncile de dezvoltare multilaterală și organizațiile internaționale sunt cele indicate în Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv nr.111/2018;</p> <p>7) creanța nu este grevată cu un alt gaj și nu constituie obiect al unui litigiu. Contractul de credit nu conține nicio clauză restrictivă privind executarea creanței utilizate drept garanție pentru operațiunile de acordare a asistenței de lichiditate, inclusiv în ceea ce privește forma, perioada și alte condiții de executare;</p> <p>8) valoarea creditelor acordate unui singur debitor sau unui grup de clienți aflați în legătură nu va depăși 20% din valoarea portofoliului de creanțe al băncii depuse drept garanție în favoarea Băncii Naționale;</p> <p>9) contractul de credit este guvernat de legea Republicii Moldova și este încheiat între bancă și un debitor rezident al</p>	<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p>27</p>	<p>La pct.19 sbp.6) propunem redactarea textului în vederea excluderii prevederilor conform cărora Guvernul Republicii Moldova este garant al creanțelor pecuniare, în temeiul art.33 din Legea nr.419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, care prevede cazurile de emiteră a garanțiilor de stat.</p>	<p>Comentariu La pct.19, sbp.6) a fost reformulat. A se vedea textul acestuia mai sus.</p>
--	-------------------------------------	-----------	--	---

<p>Republicii Moldova. Garanții care sunt bănci de dezvoltare multilaterală sau organizații internaționale sunt eligibili indiferent de sediul acestora;</p> <p>10) contractul de credit nu conține nicio clauză restrictivă privind utilizarea creanței drept garanție;</p> <p>11) contractul de credit nu conține restricții privind secretul bancar și confidențialitatea.”</p>				
<p>Pct.20: „20. De la data plății ultimei tranșe sau de la data achitării integrale a creditului de către debitorul creanței, aceasta nu mai este eligibilă pentru garantarea asistenței de lichiditate contractate de la Banca Națională și urmează a fi substituită cu o altă creanță sau cu o altă garanție conform procedurilor de constituire a garanțiilor.”</p>	<p>BC „Energbank” SA</p>	<p>28</p>	<p>Pct.20 de completat cu textul „ , , sau rambursarea asistenței de lichiditate în cauză până la scadență”.</p>	<p>Se acceptă de principiu Completarea pct.20 cu textul propus nu este acceptabilă, acesta nu aduce claritate normei. Deoarece sensul modificării propuse a fost de a acorda băncii posibilitatea rambursării anticipate a asistenței de lichiditate în cazul imposibilității substituirii creanței scadente sau constituirii unei alte garanții, pct.20 se completează cu alineatul al doilea cu următorul cuprins: „Banca poate rambursa asistența de lichiditate până la scadență, în volum proporțional cu valoarea creanței pecuniare scadente în interiorul termenului asistenței acordate de Banca Națională.”.</p>

	Centrul Național Anticorupție	29	Propunem completarea normei cu o prevedere care să includă acțiunile Băncii Naționale a Moldovei în cazul în care banca nu va putea substitui creanța pentru garantarea asistenței de lichiditate contractate de la Banca Națională a Moldovei.	Comentariu În cazul în care garanțiile devin ineligibile, iar banca se află în incapacitatea de a le substitui sau de a constitui garanții suplimentare, aceasta va fi în drept să ramburseze anticipat asistența acordată. A se vedea în acest sens comentariul de mai sus și modificarea propusă la pct.20. Totodată, nerespectarea condițiilor de substituție a garanțiilor se consideră cauză care determină executarea garanției, iar Banca Națională este în drept să procedeze conform prevederilor capitolului VII care stipulează modalitățile de executare a garanției.
Pct.23: „23. Concomitent cu cererea de solicitare a asistenței de lichiditate, banca prezintă la Banca Națională: 1) planul de finanțare indicat la pct.9 aprobat de consiliul băncii; Planul de finanțare va cuprinde măsurile cu privire la capital și lichidități, necesar a fi întreprinse pentru a menține și a	BC „Energbank” SA	30	La pct.23: a) propoziția a doua din sbp.1) de expus după cum urmează: „Planul de finanțare va cuprinde poziția capitalului băncii și măsurile cu privire la lichidități necesar a fi întreprinse pentru a menține și a restabili viabilitatea și poziția financiară a băncii, ținând cont de situația curentă a activelor și pasivelor băncii, precum și planul de acțiuni privind utilizarea resurselor asistenței de lichiditate.”;	Comentariu Referitor la propunerea de modificare a pct.23 sbp.1), menționăm următoarele: Planul de acțiuni privind utilizarea resurselor asistenței de lichiditate nu poate fi parte componentă a planului de finanțare. Acestea sunt două planuri distincte, prin care banca va trebui să demonstreze că dispune de surse credibile de

<p>restabili viabilitatea și poziția financiară a băncii, ținând cont de situația curentă a activelor și pasivelor băncii.</p> <p>Pentru fiecare măsură inclusă în plan se va indica expres suma, sursa de finanțare și termenul de executare;</p> <p>2) declarația scrisă a consiliului băncii prin care se confirmă că toate alte surse disponibile de lichiditate au fost deja utilizate de bancă.</p>			<p>b) sbp.5) de completat cu textul „, , în cazul în care nu au fost prezentate la BNM”;</p> <p>c) sbp.6) de exclus, având în vedere completarea propoziției a doua din sbp.1).</p>	<p>finanțare/obținere a lichidității și că va utiliza asistența obținută strict conform destinației. Ambele planuri urmează a fi aprobate de consiliul băncii, iar pct.23 sbp.1) a fost modificat corespunzător.</p> <p>Nu se acceptă modificarea sbp.5). Norma sbp.6) a fost inclusă la sbp.1).</p>
<p>În cazul în care banca este o filială sau o sucursală a băncii din alt stat, cererea de solicitare a asistenței de lichiditate se depune împreună cu declarația scrisă a băncii-mamă în cauză care indică că aceasta nu poate furniza filialei sau sucursalei suportul necesar de lichidități;</p> <p>3) procesul-verbal al ședinței consiliului băncii, la care s-a decis solicitarea asistenței de lichiditate de la Banca Națională și a fost aprobată declarația indicată la subpct.2);</p> <p>4) lista activelor disponibile pentru garantarea</p>	<p>BC „Comertbank” SA</p> <p>Asociația Băncilor din Moldova <i>(urmare consultării opiniei băncilor licențiate)</i></p>	<p>31</p>	<p>La pct.23 sbp.5) din proiectul regulamentului, considerăm oportun de indicat suplimentar la rapoartele care reflectă situația curentă a băncii privind indicatorii de capital și de lichiditate, care sunt rapoartele prudențiale (Instrucțiunea privind modul de întocmire și prezentare de către bănci a rapoartelor în scopuri prudențiale, HCE nr.279 din 01.12.2011), și rapoartele COREP (Instrucțiunea cu privire la prezentarea de către bănci a rapoartelor COREP în scopuri de supraveghere, HCE nr.117 din 24.05.2018) și rapoartele FINREP (Instrucțiunea privind modul de întocmire și prezentare de către bănci a rapoartelor FINREP la nivel individual, HCE nr.42 din 02.03.2018). Considerăm necesar a enumera rapoartele concrete care</p>	<p>Se acceptă La pct.23, sbp.5) va avea următorul cuprins: „5) rapoartele actualizate care reflectă situația curentă a băncii (Bilanțul, Contul de profit sau pierderi, Fonduri proprii, Rate ale fondurilor proprii și niveluri de capital, precum și rapoartele privind indicatorii de lichiditate);”.</p>

<p>asistenței de lichiditate, conform prevederilor pct.45;</p> <p>5) rapoartele care reflectă situația curentă a băncii privind indicatorii de capital și de lichiditate raportați în conformitate cu cerințele stabilite de actele normative ale Băncii Naționale cu privire la prezentarea de către bănci a rapoartelor în scopuri de supraveghere prudențială;</p> <p>6) planul de acțiuni privind utilizarea resurselor asistenței de lichiditate;</p> <p>7) după caz, declarația scrisă a acționarilor cu dețineri calificate sau procesul-verbal al adunării generale extraordinare a acționarilor care prevede angajamentele acționarilor de a întreprinde măsurile necesare în vederea îmbunătățirii lichidității băncii.”</p>			<p>trebuie anexate la cererea băncii de solicitare a asistenței de lichiditate și perioada, pentru care urmează a fi întocmite aceste rapoarte.</p>	
<p>Pct.26: „26. Comitetul executiv al Băncii Naționale decide cu privire la acordarea asistenței de lichiditate, luând în considerare obiectivele de stabilitate financiară, solvabilitatea,</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>32</p>	<p>Pct. 26 se va corela cu pct. 3, pentru a evita paralelismele de reglementare.</p>	<p>Comentariu Pentru o mai bună claritate a normei, punctele 3 (actual 4) și 26 (actual 25) au fost ajustate. Totodată, opinăm că acestea nu conțin paralelisme de reglementare din următoarele</p>

<p>viabilitatea și impactul sistemic al băncii respective, activele disponibile pentru garantare, precum și impactul acordării asistenței de lichiditate asupra realizării politicii monetare a Băncii Naționale.”</p>				<p>considerente: Potrivit art.18¹ alin.(1) din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, asistența de lichiditate în situații de urgență se acordă pentru menținerea stabilității sistemului financiar, la deplina discreție a Băncii Naționale și în condițiile stabilite de către aceasta. Deoarece această formă de asistență este una specială, care rezultă dintr-un șoc ce poate perturba funcționarea normală a pieței, pentru adoptarea unei decizii corecte în situații diferite, neordinare, Banca Națională analizează toate aspectele indicate la pct.4. În același timp, adoptarea deciziei de acordare a asistenței va fi întotdeauna condiționată de solvabilitatea și capacitatea băncii de a se menține viabilă, de activele de care dispune pentru constituirea de garanții și alte aspecte prevăzute la pct.25.</p>
<p>Pct.29: „29. În baza hotărârii Comitetului executiv indicată la pct.27, Banca Națională va notifica banca despre acceptarea cererii prin expedierea copiei scanate a</p>	<p>Centrul Național Anticorupție</p>	<p>33</p>	<p>Propunem stabilirea termenului de examinare de către Comitetul executiv a solicitării de acordare a asistenței de lichiditate urgentă din partea unei bănci, termen în care Comitetul executiv va lua o hotărâre fie de</p>	<p>Comentariu Considerăm că stabilirea unui termen expres pentru examinarea cererii băncii care solicită asistență de lichiditate în situații de urgență nu corespunde</p>

<p>scrisorii, urmată de scrisoarea pe suport hârtie și va încheia cu aceasta un contract cu privire la asistența de lichiditate în situații de urgență (anexa nr.1) și un contract de garanție financiară fără transfer de proprietate (anexa nr.2) / contract de control (anexa nr.3).”</p>			<p>aprobare a asistenței de lichiditate, fie de respingere a cererii de acordare a asistenței de lichiditate.</p> <p>La fel, considerăm oportun la punctul 29 stabilirea unui termen în care Banca Națională a Moldovei urmează să informeze banca despre hotărârea aprobată de Comitetul executiv - acceptarea cererii de acordare a asistenței de lichiditate sau respingerea cererii de acordare a asistenței de lichiditate.</p>	<p>specificului acestui instrument. În astfel de situații, deciziile trebuie luate cât de curând posibil, pentru a evita deteriorarea situației financiare a băncii. Totodată, în funcție de gravitatea problemelor de lichiditate cu care se confruntă banca, de categoriile de active disponibile pentru garantare, termenul de examinare a cererii poate varia de la o bancă la alta.</p> <p>Se acceptă Banca Națională va notifica imediat banca despre acceptarea sau respingerea cererii, iar pct.29 (actual 28) a fost completat corespunzător.</p>
	<p>Ministerul Economiei și Infrastructurii</p>	<p>36</p>	<p>La pct.29 și pct. 34, propunem completarea pct.29 cu termenul notificării băncii despre acceptarea cererii și a pct.34 cu termenul notificării băncii în cazul respingerii cererii de acordare a asistentei de lichiditate.</p>	<p>Se acceptă Pct.29 (actual 28) și pct.34 (actual 33) au fost modificate corespunzător. Notificările vor fi expediate imediat după adoptarea hotărârii respective a Comitetului executiv.</p>

<p>Pct.33: „33. Banca Națională poate decide respingerea cererii de acordare a asistenței de lichiditate în cazul în care:</p> <p>1) banca nu întrunește condițiile pentru acordarea asistenței de lichiditate prevăzute la pct. 2, 9, 10, 16 din regulament;</p> <p>2) nu au fost depuse la Banca Națională toate documentele prevăzute de regulament sau cele solicitate suplimentar și nu au fost prezentate toate informațiile necesare adoptării deciziei de acordare a asistenței;</p> <p>3) banca nu și-a onorat obligațiile în cadrul operațiunilor de politică monetară;</p> <p>4) s-a constatat că banca a acordat credite persoanelor afiliate pe durata a trei luni precedente apelării la asistența de lichiditate sau în orice moment după depunerea cererii de solicitare a asistenței;</p>	<p>Asociația Bancilor din Moldova <i>(urmare consultării opiniei băncilor licențiate)</i></p>	37	<p>La pct. 33 sbp.3), solicităm să fie detaliate operațiunile de politică monetară aferente băncilor comerciale, în cazul în care Banca Națională a Moldovei identifică altele decât respectarea regimului rezervelor obligatorii.</p>	<p>Comentariu La pct.33 (actual 32), sbp.3) în redacția dată a fost exclus.</p>
	<p>BC „Energbank” SA</p>	38	<p>La pct.33, de exclus sbp.3).</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Banca Comercială Română Chișinău SA</p> <p>Asociația Bancilor din Moldova <i>(urmare consultării opiniei băncilor licențiate)</i></p>	39	<p>La pct. 33, propunem completarea sbp. 4) cu următorul text: „ , care au condus la generarea/accentuarea problemelor temporare de lichiditate.”.</p>	<p>Comentariu La pct.33, sbp.4) (actual pct.32 sbp.3) a fost completat cu textul (suma totală a creditelor acordate persoanelor afiliate în perioadele menționate depășind 1% din fondurile proprii ale băncii la ultima perioadă de raportare).</p>
	<p>BC „Energbank” SA</p>	40	<p>La pct.33, sbp.4) de expus în redacție nouă, având în vedere că banca poate acorda credite (în perioada menționată) persoanelor afiliate băncii, cum ar fi salariații băncii (membrilor comitetului de conducere, persoanelor cu funcții cheie).</p>	<p>Comentariu În situația în care se va constata că banca a acordat sau continuă să acorde persoanelor afiliate credite în volume și condiții care au generat/cauzat acutizarea problemelor de lichiditate, Banca Națională își rezervă dreptul de a respinge cererea. Totodată, pct.33 sbp.4) (actual pct.32 sbp.3) a fost completat cu textul indicat mai sus.</p>

<p>5) în opinia Băncii Naționale, explicațiile băncii cu privire la motivul deficitului de lichiditate, argumentarea necesității acordării asistenței, a surselor de rambursare, imposibilitatea utilizării altor surse de obținere a lichidității și/sau informația și prognoza fluxurilor de numerar din planul de finanțare sunt nefondate.”</p>	<p>Centrul Național Anticorupție</p>	<p>41</p>	<p>La pct.33, propunem excluderea din sintagma „poate decide” a cuvântului „poate”, iar condițiile de la sbp.1)-5) din pct. 33 să fie reexaminat în eventualitatea completării acestora cu toate condițiile posibile în care se va decide/hotărî respingerea cererii de acordare a asistenței de lichiditate.</p>	<p>Se acceptă Cuvântul „poate” din partea dispozitivă a pct.33 (actual 32) a fost exclus.</p>
<p>Pct.36 „36. Pe durata asistenței de lichiditate, în scopul evaluării solidității financiare a băncii, Banca Națională va solicita de la aceasta, cel puțin o dată la două săptămâni, prezentarea anumitor rapoarte și informații cu privire la indicatorii de capital, de lichiditate, inclusiv informația privind executarea măsurilor prevăzute pentru soluționarea problemelor de lichiditate din planul de finanțare, precum și rapoarte privind utilizarea după destinație a asistenței de lichiditate.”</p>	<p>BC „Energbank” SA</p>	<p>42</p>	<p>Prevederile pct.36 de corelat cu prevederile pct.11.</p>	<p>Se acceptă Pct.36 a fost comasat cu pct.11.</p>
<p>Pct.37: „37. În cazul în care, cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de data</p>	<p>Centrul Național Anticorupție</p>	<p>43</p>	<p>În vederea eliminării caracterului confuz și coruptibil al normei, considerăm oportun ca norma să fie</p>	<p>Comentariu La pct.37 (actual 35), alineatul al treilea a fost exclus.</p>

<p>scadenței asistenței de lichiditate, banca informează în scris Banca Națională că se află în incapacitatea de a rambursa asistența de lichiditate, integral sau parțial, Comitetul executiv al Băncii Naționale, în baza cererii scrise a băncii poate extinde, în mod excepțional, termenul asistenței de lichiditate.</p>			<p>completată în sensul stabilirii situațiilor când Banca Națională a Moldovei va crește dobânda în cazul extinderii termenului asistenței de lichiditate. La fel, a se stabili și cuantumul creșterii dobânzii prenotate. Aceste aspecte se impun a fi reglementate din considerentul că pentru aceeași situație urmează să fie aplicate aceleași reguli/norme, fără a lăsa loc interpretărilor confuze.</p>	
<p>Banca poate solicita extinderea termenului asistenței de lichiditate în conformitate cu procedura definită la pct. 22-23. Banca Națională poate decide extinderea termenului asistenței de lichiditate la o rată a dobânzii egală cu sau mai mare decât rata dobânzii aplicată inițial la acordarea asistenței.”</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>44</p>	<p>La pct. 37, remarcăm că, potrivit art. 18¹ alin. (2) din Legea nr. 548/1995, <i>termenul pentru care se acordă asistența de lichiditate în situații de urgență este de până la 3 luni, cu posibilitatea extinderii acestuia, în mod excepțional, pentru o perioadă nu mai mare de un an de la data acordării, în condițiile stabilite de Comitetul executiv al Băncii Naționale.</i> Întrucât normă dată a fost preluată în pct. 8 al proiectului regulamentului, pentru a exclude interpretările și a asigura claritatea normelor, opinăm necesitatea includerii în regulament doar a unei reglementări aferente extinderii termenului asistenței de lichiditate, din care să rezulte cu claritate că termenul maxim este de cel mult un an de la data acordării asistenței de lichiditate. Adițional,</p>	<p>Se acceptă Pct.37 (actual 35) a fost reformulat. Textul „pct.22-23” a fost substituit cu textul „pct. 21-23”.</p>

			referința la pct. 22 și 23 se va revedea prin substituirea cratimei cu conjuncția „și”.	
	Ministerul Finanțelor	45	La pct.37, considerăm oportun specificarea faptului că la extinderea termenului asistenței de lichiditate, conform procedurii prezentate la pct.21-23, banca urmează să prezinte informații actualizate în acest sens (un nou plan de finanțare, o nouă declarație, un nou proces-verbal al consiliului băncii etc.).	Se acceptă A se vedea pct.37 (actual 35) completat.
Pct.39: „39. Constituirea garanției pentru asistența de lichiditate se realizează prin încheierea contractului de garanție financiară fără transfer de proprietate în cazul garanțiilor financiare, altele decât garanțiile în formă de mijloace bănești în conturi bancare la o bancă acceptată de Banca Națională. În cazul garanțiilor în formă de mijloace bănești în conturi bancare (curente, de depozit, alte conturi), altele decât cele deschise la Banca Națională, se încheie un contract de control.”	BC „Energbank” SA	46	La pct.39, propoziția a doua de expus în următoarea redacție: „În cazul garanțiilor în formă de mijloace bănești în conturi bancare (curente, de depozit, alte conturi) la o bancă acceptată de Banca Națională, se încheie un contract de control.”	Se acceptă La pct. 39 (actual 37) alineatul al doilea, cuvintele „altele decât cele deschise la” se substituie cu cuvintele „deschise la o bancă acceptată de”.

<p>Pct.42: „42. Băncile vor prezenta la Banca Națională listele cu speci­me­nele de semnături ale persoanelor autorizate să semneze contractul de garanție financiară/contractul de control și să prezinte informații cu privire la activele eligibile pentru garan­tare (anexa nr.4), precum și informația privind modificările intervenite ulterior.</p> <p>Listele cu speci­me­nele de semnături se prezintă pe suport hârtie până la încheierea contractelor, iar modificările în termen de 3 zile lucrătoare de la intervenirea acestora.”</p>	BC „Energbank” SA	47	Prevederile pct.42 de expus la pct.23.	Se acceptă Pct.23 sbp.7) prevede că băncile vor prezenta lista persoanelor desemnate să prezinte documente și informații în vederea constituirii garanției pentru asistența de lichiditate.
<p>Pct.45: „45. În vederea constituirii garanției, concomitent cu cererea de solicitare a asistenței de lichiditate, banca va transmite la Banca Națională o notificare scrisă care va conține lista și elementele de identificare ale activelor eligibile propuse drept garanție conform anexei nr.5, la garantarea asistenței de lichiditate cu instrumente financiare, depozite și alte</p>	BC „Energbank” SA	48	Prevederile pct.45 de expus la pct.23.	Nu se acceptă Norma pct.45 (actual 42) nu poate fi exclusă din capitolul „Constituirea garanțiilor pentru asistența de lichiditate”, deoarece vizează anume modalitatea de constituire a garanțiilor. Remarcăm că la pct.23, sbp.4) face referință la pct.42.

conturi, sau conform anexei nr.6 în cazul garantării asistenței cu creanțe pecuniare.”				
Pct.49: „49. După evaluarea eligibilității, dacă creanțele pecuniare corespund criteriilor de eligibilitate, Banca Națională expediază băncii, în termen de 5 zile lucrătoare de la recepționarea tuturor documentelor o notificare în scris cu privire la creanțele pecuniare acceptate drept garanții (anexa nr.7).”	BC „Comerțbank” SA Asociația Băncilor din Moldova <i>(urmare consultării opiniei băncilor licențiate)</i>	49	La pct.49 din regulament, termenul de evaluare a eligibilității creanțelor pecuniare de către BNM de stabilit 3 zile lucrătoare. Includerea creanțelor pecuniare ale băncilor în lista de active eligibile pentru garantarea asistenței de lichiditate în situații de urgență, la fel și a valorilor mobiliare corporative tranzacționate pe o piață reglementată sau în cadrul unui sistem multilateral de tranzacționare este un aspect pozitiv al proiectului dat. Utilizarea creanțelor pecuniare și a valorilor mobiliare corporative în calitate de garanții va permite extinderea gamei de active eligibile pe care băncile le pot utiliza la obținerea lichidităților în situații de urgență de la Banca Națională.	Se acceptă A se vedea pct.49 (actual 45) modificat.
Pct.50: „50. După recepționarea notificării indicate la pct.49, pentru creanțele pecuniare acceptate drept garanții banca prezintă la Banca Națională în termen de 3 zile lucrătoare copiile autentificate notarial ale:	Ministerul Justiției	50	La pct. 50 menționăm că, copiile de pe documente se legalizează și nu se autentifică.	Comentariu Pentru asigurarea constituirii unei garanții valabile asupra creanțelor pecuniare, Banca Națională va solicita originalele acestor documente, nu copiile legalizate.

<p>1) contractelor de credit încheiate cu debitorii; 2) contractelor de gaj încheiate cu debitorii; 3) documentelor care confirmă garantarea creditelor de către garanți, în cazul creditelor garantate de către garanți.”</p>				
<p>Pct.51: „51. În cazul în care se constată că, creanțele pecuniare nu corespund criteriilor stabilite de prezentul regulament, că informația din documentele prezentate nu este veridică, sau dacă banca nu a prezentat toate documentele necesare pentru efectuarea verificării corespunderii activelor criteriilor de eligibilitate, Banca Națională este în drept: 1) să nu accepte activul respectiv drept garanție, fără a oferi vreo justificare (anexa nr.8);”</p>	<p>BC „Energbank” SA</p>	<p>51</p>	<p>La pct.51, din sbp.1) de exclus cuvintele „fără a oferi vreo justificare”.</p>	<p>Se acceptă La pct.51 (actual 47 sbp.1)), cuvintele „fără a oferi vreo justificare” se substituie cu cuvintele „cu notificarea băncii”.</p>
<p>Pct.56: „56. În cazul în care evenimentele indicate la pct.54 au condus, în opinia Băncii Naționale, la deteriorarea calității creanțelor pecuniare</p>	<p>BC „Energbank” SA</p>	<p>52</p>	<p>Pct.56 de completat cu textul „, , sau rambursarea asistenței de lichiditate până la scadență”.</p>	<p>Se acceptă de principiu Pct.56 (actual 52) se completează cu alineatul al doilea cu următorul cuprins: „În cazul imposibilității substituirii garanțiilor și/sau</p>

<p>depuse drept garanție și/sau la diminuarea valorii acestora, banca este obligată să le substituie și/sau să constituie garanții suplimentare în termen de până la 3 zile lucrătoare din momentul în care acest fapt i-a fost comunicat în scris de către Banca Națională.”</p>				<p>constituirii de garanții suplimentare, banca este obligată să stingă anticipat asistența de lichiditate în situații de urgență în volum proporțional cu valoarea respectivelor garanții.”.</p>
<p>Pct.60: „60. În cazul în care Banca Națională, ca rezultat al reevaluării periodice (cel puțin o dată pe săptămână) a activelor, constată că valoarea acestora (cu aplicarea marjelor de protecție) scade sub nivelul soldului curent al asistenței de lichiditate acordate plus dobânda acumulată, Banca Națională solicită băncii constituirea unor garanții suplimentare (apel în marjă) în termen de 3 zile lucrătoare de la data expedierii notificării. În cazul în care valoarea activelor depuse în garanție, în urma reevaluării acestora, depășește valoarea lichidității</p>	<p>Asociația Băncilor din Moldova <i>(urmare consultării opiniei băncilor licențiate)</i></p>	<p>53</p>	<p>La pct.60, solicităm să fie inclusă metoda calculului reevaluării activelor, oferind posibilitate băncilor să instituie proceduri de control intern aferente valorii activelor gajate, astfel băncile vor avea posibilitatea să acopere necesarul de active acceptate drept garanții în timp util.</p>	<p>Comentariu Evaluarea activelor acceptate de Banca Națională drept garanții la acordarea asistenței de lichiditate în situații de urgență se va efectua în conformitate cu Normele cu privire la evaluarea activelor acceptate de Banca Națională a Moldovei ca garanții la acordarea creditelor băncilor, aprobate prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.211/2019. Aceste norme urmează a fi modificate după aprobarea prezentului proiect de regulament și după stabilirea categoriilor de active ce pot fi acceptate ca garanții pentru asistența de lichiditate în situații de urgență.</p>

acordate plus dobânda, Banca Națională poate returna băncii excesul de garanții livrate suplimentar, la solicitarea acesteia.”	BC „Energbank” SA	54	Pct.60 de completat cu textul „sau rambursarea asistenței de lichiditate până la scadență”.	Se acceptă de principiu Pct.60 (actual 55) se completează cu alineatul al doilea cu următorul cuprins: „În cazul imposibilității constituirii garanțiilor suplimentare, banca este obligată să stingă anticipat asistența de lichiditate în volum proporțional cu valoarea garanției suplimentare solicitate (apel în marjă).”.
	Centrul Național Anticorupție	55	Pct. 60 urmează a fi reformulat prin excluderea cuvântului „poate” și indicarea temeiurilor clare când Banca Națională a Moldovei va returna, la cererea băncii, excesul de garanții livrate suplimentar.	Se acceptă La pct.60 (actual 55 alineatul al treilea), cuvântul „poate” a fost substituit cu cuvântul „va”.
Pct.75: „75. Achitarea datoriei restante a băncii aferente asistenței de lichiditate se efectuează în următoarea consecutivitate: achitarea penalităților, a datoriei la dobânzi și după aceea achitarea sumei de bază a asistenței de lichiditate.”	Ministerul Finanțelor	56	La pct.75, cuvântul „creanțelor” se va substitui cu textul „asistenței de lichiditate a”, întru neadmiterea erorilor de interpretare.	Comentariu La pct.75 (actual 70), cuvintele „creanțelor Băncii Naționale” au fost substituite cu cuvintele „sumei de bază a asistenței de lichiditate” (a se vedea art.875 alin.(6) din Codul civil).
Anexele 1, 2 și 3 – contractele model	Ministerul Justiției	57	Cu referire la anexele nr. 1, 2 și 3, semnalăm că este defectuoasă practica de aprobare a contractelor-cadru, or, în virtutea principiului libertății contractuale, părțile pot de sine stătător	Se acceptă Contractele-cadru au fost excluse din proiect.

			<p>să negocieze clauzele contractuale și să stabilească drepturi și obligații care nu contravin legii. În caz de litigiu, partea are dreptul de a invoca excepțiile și apărările care rezultă din lege sau din faptele juridice. Mai mult, toate clauzele se vor interpreta în defavoarea celui care le-a formulat. De asemenea, menționăm că, oricare participant al raportului juridic oricum are dreptul de a propune un model al contractului. Astfel, este inutil a aproba contracte modele. Prin adoptarea legilor sau a actelor subordonate se stabilesc drepturi și obligații și se reglementează modul de exercitare a acestora. Ceea ce presupune că prin actele normative trebuie să se stabilească doar condițiile obligatorii pentru părțile contractului. În rest, relațiile dintre acestea urmează a fi guvernate de clauzele contractuale în conformitate cu principiul libertății contractuale. Tendința paternalistă de a acorda asistență juridică prin adoptarea de reglementări nu numai că nu este conformă cu noțiunea de act normativ, dar este și periculoasă, pentru că deschide calea pentru autoritățile de reglementare de a limita libertatea contractuală prin promovarea politicii de uniformizare a contractelor.</p>	
--	--	--	--	--

			Dacă, totuși, autoritățile de reglementare doresc să acorde asistență juridică, acestea pot elabora modele de contracte pe care să le pună la dispoziția celor interesați, fără însă ca respectivele să fie adoptate prin acte care după definiție se presupun a fi cu caracter normativ.	
Anexa nr.8 - notificarea de respingere a creanțelor pecuniare drept garanții	Ministerul Finanțelor	58	În anexa nr.8 a regulamentului, propunem examinarea oportunității de emisie a notificării de respingere a creanțelor pecuniare cu prezentarea argumentelor ce au stat la baza acesteia. Considerăm că acest fapt va facilita procesul de identificare de către bancă a unor active potențial eligibile pentru garantarea asistenței de lichiditate.	Comentariu Băncile care apelează la asistența de lichiditate în situații de urgență, de regulă, au epuizat activele de bună calitate, care pot fi depuse ca garanții. În aceste condiții, banca centrală se expune unor riscuri sporite, deoarece, pe de o parte, în cadrul mandatului de stabilitate financiară, trebuie să-și exercite funcția de creditor de ultimă instanță, pe de altă parte, este nevoită să accepte drept garanții active de o calitate mai joasă, împovărându-și astfel bilanțul și asumându-și toate consecințele și riscurile ulterioare. Criteriile de eligibilitate pentru activele acceptate în calitate de garanții sunt definite în funcție de apetitul la risc al băncii centrale, nu în funcție de ce active banca este dispusă să furnizeze drept

				garanții. ⁴ Prin urmare, nivelurile de toleranță la risc definesc parametrii principali ai criteriilor de eligibilitate pentru activele pe care o bancă centrală este dispusă să le accepte. Prin determinarea nivelurilor de toleranță la risc, banca centrală încearcă să cuantifice cantitatea de risc pe care o va accepta în operațiunile sale de creditare. De asemenea, banca centrală trebuie să țină cont de un echilibru adecvat între necesitățile de lichiditate ale sistemului bancar și riscurile din bilanțul băncii centrale.
	Comisia Națională a Pieței Financiare Consiliul Concurenței BC „Moldova- Agroindbank” SA	59	Au comunicat lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor.	

⁴ IMF Working Paper „The Lender of Last Resort Function after the Global Financial Crisis”, Ianuarie 2016